

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára: Egész évre .300 D Negyedévre . 75 D Fél-évre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjszabás szerint Megjelenik naponta délelőtt	Ára 1 Din
------------------------	--	---	---	------------------------

A muzulmánok helyzete tarthatatlanná vált a kormányban?

Beograd, aug. 17.

Az ellenzéki körök tegnap este azt állították, hogy Vukicsevity legutolsó nyilatkozata, amelynek során kijelentette, hogy

nincs megegyezve Spahó dr. szandsákbeli jelölésével és hogy a kormány fel fog ellene lépni, komoly bonyodalmakat okozhat a kormányban.

A muzulmánoknak a helyzete a kormányban ilyenformán lehetlenné vált és le kell vonniok a konzekvenciákat.

Egy Davidovity személyes jóbarátai közzé tartozó demokrata kijelentette,

hogya Spahó visszavonul, ugy kétségtelenül vissza fognak vonulni a demokrata miniszterek is.

Ebben az ügyben más megoldás nem lehet, mert ezt a demokrata-párt etnikája így kívánja.

Arra a kérdésre, hogy a demokrata miniszterek bele fogank-e ebbe egyezni, azt mondotta az illető informátor: Ez minden vitán felül áll, mert maga Marinkovity állandóan hangsúlyozta, hogy a párt egységét mindennél többre becsüli.

A Koroseccel való viszonyom intimebb, mint a demokratákkal — mondotta Vukicsevity.

Beograd, aug. 17.

Néhai Petár királyért tartott gyászistentisztelet miatt a politikai élet a fővárosban természetesen szünetelt.

A délután folyamán a politikai körökben meglehetősen kommentáltak Vukicsevity miniszterelnök nyilatkozatát, amelyet blédi tartózkodásában a Politika munkatársának adott.

Nem lehet szó alkotmányrevízióról — mondotta a miniszterelnök nyilatkozatában. A kormány programja ismeretes a királyhoz intézett jelentéséből, amelyet annak idején tett, amikor a szkupstina feloszlásának elrendelését kérte.

A köztém és Korosec között kötött megegyezés kétségtelenül sokkal intimebb, mint amit a demokratszka zajednicával kötötem. Majd Davidovity beszédeire tér át és azt mondja: „Davidovity jól teszi, ha ezt az utat nem folytatja tovább, mert...“ itt egy jelentős pauzát tartott Vukicsevity, rábízva mindenkre, hogy tetszés szerint fejezze be a mondatot, vagy harciasan vagy békülékenyen.

Ami Spahó Mehmed dr. raskai jelölésének kérdését illeti — mondotta — ez nagyon súlyos ügy és precedenset teremtett. Ezért a kormány a legszigorúbban fog eljárni azok ellen, akik ennek a listának az életrehívását lehetővé tették.

A Radicssal való helyzet ismeretése után kijelenti, hogy nem lehetetlen a velük való együttműködés. A horvátok közül Trumbics fölötébb képzett és nagy koncepciójú ember, csak hogy nagyon ideálista. Lázár cár — mondotta mosolyogva Vukicsevity — is, szerencsétlenségünkre inkább a meyei uralmat választotta a földi helyett. Trumbics is ilyen, de szerencsére itt van Korosec, aki a földi uralmat kívánja.

Végül a választások technikai részéről nyilatkozva kijelenti, hogy nincs terror. Az erről szóló hírek koholtak. Mindenki olyan listát állíthatott föl, amilyet akart.

Csalatkoznak azok — mondotta — akik olyan jóslásokba bocsátkoznak, hogy a radikális-párt meggyöngyülten jön ki a választásokból. És még jobban csalatkoznak azok, akik arra számítanak, hogy a kormánynak nem lesz meg a többsége a választások után.

A független demokraták is minden áron be akartak jutni a kormányba még azon az áron is, ha Pribicsevityet cserben kell

hagyniok — de nekem nem illet terveimbe ennek az elfogadása.

Pribicsevity ezzel kapcsolatosan rendkívül gúnyos hangon nyilatkozik és ezzel kezdi mondanivalóját: Valóban csodálkozni kell rajta, hogy ilyen miniszterelnökünk van! Micsoda ügyes diplomata és tehetséges ember. Képes volt engemet egy csapással lehetlenné tenni és az egész pártomat a maga kormányába terelni, de — nem akarta! Örök kár, hogy Vukicsevity elmulasztotta azt a szenzációt, amelyet az kellett volna, ha a független demokraták engedelmesen Vukicsevitytel mentek volna.

Petár király halálának hatodik évfordulója.

Beograd, aug. 17.

A székesegyházban tegnap délelőtt tizenegy órakor ünnepélyes gyászistentisztelet volt Petár király halálának hatodik évfordulóján.

Az istentiszteleten, amelyet fényes papi segédlettel Dimitrijevit patriárcha celebrált, résztvett a király képviselőiben Dragutinovity

ezredes, a szkupstina nevében Trifkovity Márkó házelnök, míg a kormányt dr. Szubotity, dr. Mijovity, Sumarkovity és Hadzsity tábornok miniszterek képviselték.

Résztvett ezeken kívül a gyász-ünnepségen az egész diplomáciai kar, Beograd polgármestere, a helyőrség tisztikara és a magasabb rangú tisztviselők.

Nagy csalódást keltett Amerikában a német óceánrepülők sikertelen startja.

Newyork, aug. 17.

Nagy csalódást keltett a német repülők sikertelen startja az óceán átrepülésére.

A német pilóták fogadtatására pedig minden előkészület megtörtént, hogy az oly nagyszabású lett volna, mint volt annak idején Lindbergé.

A sajtó a sikertelenséget teljesen a szeszélyes időjárásnak tulajdonítja.

Coste francia repülő, Nungesser és Coli első repülőgépén készül startolni, mielőtt az időjárás kedvezőre fordul. Azt hiszik azonban, hogy erre szerda előtt aligha kerül sor.

A Miletity-lista Noviszádon. A törvényszéken tegnap nyújtották be Miletity Szlávko listáját, amellyel a radikális listák száma kettőre emelkedett.

Portugália [kezd] tulajdonképpen a [rendhez] visszatérni.

Párizs, aug. 17.

Costa volt portugál miniszterelnök nyilatkozott a portugál állapotról és kijelentette, hogy a legutolsó államcsíny tulajdonképpen már az alkotmányos államformához való visszatérést jelenti.

Már az indiánokat is a kommunista agitátorok irányítják.

Buenos-Ayres, aug. 17.

Jelentette a Torontál, hogy Lapas városban indián felkelés támadt, a mely a fehérek között valóságos rémuralmat teremtett.

A legutolsó vizsgálatok kiderítettek, hogy a mozgalom élén külföldi és belföldi kommunista agitátorok állanak.

A Sacco és Fanzetti-ügyről bírált ellen bosszuhadjárat folyik.

Boston, aug. 17.

A rendőrség jelentése szerint, tegnap reggel kast Miltenben felrobantották ismeretlen tettesek Lewis Mac Hardi házáat. Hardi hét évvel ezelőtt elnöke volt annak az esküdt-bíróságnak, amely Saccot és Vanzettit halálra ítélte.

Mac Hardi a robbanás pillanatában nem tartózkodott otthon. A házban csak felesége, leánya és három fia volt, akiket a tüzoltóság szerencsére minden nagyobb sérülés nélkül kimentett.

Stokholmból jeletik, hogy a Sacco és Vanzetti bizottság, amelynek élén Brandig György, az elhunyt szocialistavezér fia áll, 18-ikán egy napos sztrájkot akart proklamálni az elítéltek érdekében. A központi szakszervezet azonban visszautasította a sztrájkra szóló előterjesztést.

TÖZSDE

Augusztus 16.

100 dinár ma

Budapest 10.04 pengő.
Bécsben 12.51 silling.
Berlinben 7.41 ar. márka.
Zürichben 9.13 sv. frank.
Triesztben 32.20 lira.
Prágában 59 cseh korona.
Bukarestben 301 leu.

Értékpapírok. Magyar Hitel 97.10, Olasz Bank 73, Pesti Hazai 254, Ganz-Danubius 229, Ganz-Villamos 198.50, Nasic 174, Délcukor 128.50.

Bratianu kormánya alig leplezett formája a diktaturának.

Párizs, aug. 17.

Bratianu Vintila román pénzügyminiszter tegnap fogadta magánál a párizsi újságírókat, akik előtt kijelentette, hogy a népszövetségi tanács szeptemberi ülése után újra Párizsba jön, hogy több politikussal és pénzügyekkel keressen összeköttetést.

Az „Oeuvre“ ehhez a következő kommentárt fűzi: Ez a kijelentés kétségtelenül azt akarja jelenteni, hogy Bratianu kölcsönt keres Románia számára. Ebben az esetben azonban félreértést nem ismerő módon ki kell neki jelenteni, hogy

Romániában jelenleg nincs olyan politikai stabilitás, amely bizal-

mat keltene. Mindenki tudja, hogy a Bratianu-kormány csak alig leplezett formája a diktaturának. A legutolsó válsztások elég és beszélő példáját mutatták annak, hogy mennyire nem a nép szabad akaratából keletkezett a jelenlegi uralom parlamenti többsége.

Agyonlőttek egy rettegett banditát Délserbiában. A belügyminiszter közölte tegnap hivatalosan, hogy agyonlőttek Délserbiában üldözés közben Kraljos hirhedett bandavezért, aki husz éve veszélyeztette itt a közbiztonságot. Kaljos legutóbb órnagyival ranggal alban hadseregben szolgált, ahonnan nem régen tért haza újra Délserbiába. Kaljos fejére százezer dinár vérdíj volt kitűzve.

A miniszterelnök és a külügyminiszter audienciája nem hozott semmi rendkívüli dolgot.

Beograd, aug. 17.

Vukicsevity miniszterelnök, mintegy két óra hosszat tartó kihallgatáson jelent meg a királynál. A kihallgatásnak azonban nagyobb fontossága nem volt, mert tisztán reszortügyekről tett a miniszterelnök jelentést.

Az audiencia után hírlapírók beszélték a miniszterelnökkel, aki kijelentette a kérdésekre, hogy találkozik fog Blédben Marinkovityval is, de hogy ennek a találkozásnak semmi politikai jelentősége sincsen. Ugyanígy sincsen fontossága a Koroseccel való esetleges találkozásának sem, minthogy — jegyezte meg mosolyogva — még egy blédi paktumot nem köthetünk.

Marinkovity külügyminisztert ki-

hallgatása után ugyancsak várta a hírlapírók egész tömege, kiknek azonban kijelentette, hogy semmi mondanivalója sincsen, mert kizárólag folyóügyekről tett a királynak jelentést.

Hírlapírók felhívták figyelmét Vukicsevity miniszterelnök azon kijelentésére, hogy a választás után Marinkovitynak sokkal nagyobb szerepe lesz a demokrata-pártban, mint Davidovitynak, a külügyminiszter ezt mondotta: Nekem ez a szerep nem kell!

Vukicsevity azon kijelentésére pedig, hogy kételkedik a demokrata-párt egységében Marinkovity ezt a kijelentést tette: Joga van kételkedni, mert nincs bent a pártban!

Nagy ünnepélyességgel fogadják Becskereken Marinkovity Vója külügyminisztert.

Népgyűlés a Főtéren. — Küldöttségek fogadtatása. — Bankett.

Becskerek, aug. 17.

Marinkovity Vojiszláv dr. külügyminiszter, a demokrata-párt vezére, vasárnap Becskerekre érkezik és részt vesz a demokrata-párt helyi pártszervezete által rendezendő népgyűlésen. A miniszter augusztus 20-ikán, szombaton este hat órakor indul el Beogradból és az utat Szuboticán keresztül miniszteri szalonkocsiban teszi meg. Becskerekre hajnali fél öt órakor érkezik, de az éjjel hátralevő részét még a kocsiában tölti. Reggel fél nyolc órakor hagyja el az állomást és részt vesz a városban keresztül vezető menetben.

Dél előtt nyolc órakor lesz a Kralja Petra (Fő) téren a népgyűlés, amelyen dr. Marinkovity Voj-

szláv külügyminiszteren kívül, dr. Setyerov Szlávko országgyűlési képviselő, a demokrata-párt felsőbánsági listavezetője, Moljac Milivoj, a becskereki és a jásatomityi (módosi) járás jelöltje és Popovity Sztóján nyug. ezredes, Becskerek város képviselőjelöltje fog beszélni.

Népgyűlés után, a külügyminiszter, a küldöttségek tisztelgését fogadja a megyeháza nagytermében, majd délben 12 órakor bankettet rendeznek tiszteletére a Kaszinóban. A miniszter délután 2 óra 19 perckor hagyja el Becskereket és Pancsevóra utazik.

A demokrata-párt, értesülésünk szerint, nagy előkészületeket tesz Marinkovity Vója dr. fogadtatására.

Pénz nélkül — nincs bucsu.

Hamisította az elismervényt, hogy pénshoz jusson.

Becskerek, aug. 17.

Malasev Milán szrpszkielemiri földmives a keddi hetipiacra búzát hozott be eladásra. A búzát Oszwald János Beogradszka (Écskai) uccai kereskedő vette meg, aki a vételt egy átvételi elismervényen nyugtázta, amelynek alapján a kereskedő üzletében felvehette a pénzt. Malasev utközben kijavította a nyugtán szereplő súlyt és két méterrel több búza kifizetését követelte, mint amennyit valójában leszállított. Az üzletben rájöttek a turpisságra és felelőségre vonták

Malasevet, aki bevallotta, hogy a súly számát valóban hamisította.

Oszwald János értesítésére, a rendőrség őrizetbevette Malasevet, aki töredelmesen beismerte bűnét. Elmondotta, hogy a buza fivéréé és mellékjövedelemhez akart jutni, amikor a számszámjegyekhez még két méter hozzáírt. A közeli napokban ugyanis bucsu lesz a községben és arra kellett a pénz. Mivel üres zsebbel nem vehetne részt a nagy ünnepen, ezt a módját eszelte ki annak, hogy pénzhez jusson. Fivére beküldte a városba, a buza értékesítésére és az ő tudta nélkül javította ki a számat.

Benes a Rothermeere akciót — Bethlen ellen akarta fordítani.

Budapest aug. 17.

Jelentette a Torontál, hogy Veér Imre, aki annak idején megszökött a börtönből és külföldre emigrált, a hol a mostani kormányzati rendszer ellen agresszív munkát fejtett ki, önként jelentkezett a magyar hatóságoknál azzal, hogy bűnhődni akar mindazért, amit hazája ellen elkövetett.

Sopronból, ahová csehszlovák utlevéllel érkezett meg, Budapestre hozták Veért, aki feltűnően megöregedett és összetört.

A rendőrségen kihallgatták, ahol a külföldi emigráció több titkát tárta föl és fölfedte az emigráció külországi és otthoni hálózatát.

A rendőrségi kihallgatás után a Markó uccai ügyészségi fogházba szállították el Veért, ahol utolsó politikai ténykedéseiről tett vallomást.

Juniusban érkezett meg Párizsból Prágába, ahol Benes külügyminiszter fogadta kihallgatáson.

Veér kijelentette Benesnek, minthogy a határrevízió Csehország és Magyarország között el nem kerülhető, leghelyesebb volna, ha Benes a Rothermeere-akció helyes mérlegelésével lehetővé tenné a magyar népköztársaság visszaállítását. Csehországnak csak ki kellene jelentenie, hogy belemenne egy határrevízióba, ha Magyarországon visszaállítják a népköztársaságot.

Ezt a megoldást azonban Benes el nem fogadhatta, mert szerinte, egy cseh párt nem volna mellette. Azonban azt javasolta Veérnek, hogy a Rothermeere-akciót használja föl Bethlen ellen.

Veér erre közölte Benessel, hogy a revízió kérdésében a magyar politika olyan egységes, hogy minden akció, amely az ellen támadna, már eleve — vesztes volna.

Jóváhagyták a horvát paraszt-párt és a Miletity-párt felsőbánsági listáját.

Küeno vagy tíz párt fog küzdeni a hét felsőbánsági mandátumért.

Becskerek, aug. 17.

Tegnap, augusztus 16-ikán járt le a képviselőjelöltek listájának benyújtására engedélyezett határidő utolsó napja. A kikindai törvényszék még a tegnapi nap folyamán két lista sorsa felett határozott, jóváhagyta a horvát paraszt-párt és a Miletity-frakció felsőbánsági jelöltjeit tartalmazó névsort.

A horvát paraszt-párt a legnagyobb titokban készülődött a választásokon való részvételre, eredetileg szó volt ugyan a lista benyújtásáról és az előkészületekről annak idején beszámolt a Torontál is. Később azonban a listavezető személye körül váratlanul ellentétek támadtak a párt bánsági exponensei és a központi vezetőség között, mert míg a bánságiak, bánsági listavezetőt kívántak, a központ ragaszkodott egy horvátországi politikai felléptetéséhez. Helyi politikai körökben akkoriban úgy itélték meg a helyzetet, hogy nem is fog sor kerülni a horvát paraszt-párt jelöltjeinek felléptetésére. Annál váratlanabban hat a hír, hogy a Radics-párt is részt vesz a választási küzdelemben. A horvát paraszt-párt felsőbánsági listavezetője, hir szerint, dr. Marusity Drágo és Radicsék sorrendben a nyolcadik urnát kapták.

Ugyancsak tegnap határozott a kikindai törvényszék dr. Miletity

Szlávko volt egészségügyi miniszter listája felett és azt jóváhagyó záradékkal látta el. A Miletity-párt urnája sorrendben a kilencedik lesz. A Miletity-listán, a listavezető Miletity Szlávkon kívül, dr. Szimity Milos kikindai orvos, (Becskerek város — kikindai járás), dr. Rajity Tósa becskereki ügyvéd, (becskereki — jásatomityi járás). Kikity Mijlos nyug. minisztériumi inspektor, (novibecseji járás) és Suvajdzsity Szvetozár banatszkirangyelovói lelkész, (novakanjizsai és az alibunári járás) a jelöltek.

Tegnap nyújtották be a kikindai törvényszéken a tizedik listát, amely a disszidens földmives-párt jelöltjeinek névsorát tartalmazza. A földmives-párt listavezetője Glavacski Csedomir sztaribecseji tanító, Becskerek város és a becskereki járás jelöltje Klajity Misa kikindai földmives. Helyettese Gavranov Vása kikindai földmives. A novibecseji járás jelöltje Miskov Veszelin basaidi földmives. Helyettese Fa József kikindai köműves. A kanjizsai és alibunári járás jelöltje Radanov Vuka padeji földmives. Helyettese Momirov Bránko idjosi földmives. A jásatomityi (módosi) járás jelöltje Francuski Pája kikindai földmives. Helyettese Varagyanin Cséda kikindai földmives. A kikindai járás jelöltje Veljin Sztéva mokrini földmives. Helyettese Klajity Koszta idjosi földmives. A lista jóváhagyása felől még nem kapunk megbízható jelentést.

Nincsiy Momcsiló választási körútja.

Népgyalások Elemíren, Tarason és Kumánon.

Becskekerek, aug. 17.

Nincsiy Momcsiló volt külügy-miniszter, a Becskerek-kikindai választókerület listavezetője hétfőn Melenciről Szrpszkielemirre utazott, ahol népgyűlésen vett részt. A község háza udvarán összegyűlt nagyszámu hallgatóság előtt Nincsiy Momcsiló ismertette a radikális-párt célkitűzéseit és a programját, majd Popovity Dusan gazdálkodó, tart. kapitány, Becskerek város és a becskerek-i járás képviselőjelölt-helyettese beszélt. Mindkét felszólalást, több ízben szakították félbe a lelkes éljenzéssel és a beszédek végén hangosan ünnepelelték a szónokokat.

Elemírről Kumánra és Tarasra ment a miniszter és mindkét helyen népgyűlésen vett részt. Este Nincsiy Momcsiló listavezető visszautazott Melencire.

Aki kollégáját igazán szereti, Ezt a jó tanácsot adhatja csak neki: Clio-limonádéport hordj mindig magadnál. Ennél ütősebbre sehol sem akadnál.

Botrányba fulladt Radicsék szubotica-i népgyűlése.

Szubotica, aug. 17.

Radics Szeptán tegnap Szubotica-n a városháza előtt népgyűlést tartott, amely azonban botrányba fulladt, úgyhogy a rendőrségnek fel kellett a gyűlést oszlatnia.

Beszéde elején kijelentette Radics, hogy az ő pártja körében van a négy milliónyi tömeget számláló horvát nép és titokban az ő eszméit vallja legalább három millió szerb és két és fél millió nemzeti kisebbség. Ezeknek mind a horvát paraszt-pártra kell szavazniok, hogy el lehessen ragadni a kormányt, a mostani tehetségtelen vezetőktől és európai alapokra lehessen fektetni.

Már Radics beszéde során folytonos közbekiáltásokkal zavarták a szónokot, de amikor Radics után Ivandekics lépett a szónoki emelvényre, záptojásokat kezdtek feléje dobálni a gyűlésen résztvevő ellenzékiek, úgyhogy a rendőrség kénytelen volt az ülést feloszlantni.

A népgyűlés után Radics Szeptán fogadta az egyes újságok munkatársait, akikkel beszélgetett a legutolsó politikai eseményekről, majd áttérve a választások várható eredményére azt mondta, hogy a horvát paraszt-párt a választásokból nagyon megerősödöttén fog kikerülni.

Hat magyar szintársulat lesz Erdélyben. Bukarestből jelentik, hogy a közoktatásügyi minisztérium hat magyar szintársulat részére adott játszási engedélyt. A hat concessiótulajdonos: dr. Janovits Jenő Kolozsvár, Szendrey Mihály Arad, Erdélyi Miklós Nagyvárad, Gáspár Jenő Szatmár, Fehér Imre Marosvásárhely és Földes Mihály Brassó szini kerületére kapott játszási engedélyt.

Vérfürdőt rendeztek, mert egy idegen legény hangosan mulatott.

Lelövésrel fenyegették Muzslja összes legényeit. — Az össze-tűzés vége két súlyos és számos könnyű sebesült.

Becskekerek, aug. 17.

Valóságos vérfürdőt rendeztek a virtus hevében kissé meggondolatlan legények a szomszédos Gornjamuzslja községben.

Bodri Gergely vendéglőjében, egy debeljácsai legény mulatott és kissé hangosan viselkedett, ami nem tetszett a kocsmában időző Égető Jánosnak, aki előbb szép szóval intette le az idegent, azután pedig, hogy nem hallgatott el, azt mondotta neki:

— „Csöndesebben pajtás, mert kiporolom a nadrágot, de akkor, ha te is benne vagy.”

Több se kellett az ismeretlennek, aki ugylátszik szintén nem volt a hidegvérűek nemzetiségéből és azt felelte vissza hetykén:

— „Ha be nem fogod a szád, felölvödözöm az összes muzsljai legényeket.”

A debeljácsai vendég valószínűleg nem váltotta be volna a fenyegetését, de „hencegése”, mint a később kihallgatott tanuk vallották, rendkívül sértő volt a muzsljai legényekre nézve és ennek tudható be, hogy Égető rögtönitől eljárásal azonnal lekent a vendég képére néhány alapos pofont.

Az inzultus, vagy nevezük elégtétel felkelte a kocsmában tartózkodó vendégek figyelmét és a jelen voltak, régi magyar szokás szerint, két pártra szakadtak. Az egyik párt védelmébe vette a

debeljácsait, a másik pedig bosszút kiáltott és további leszámolást követelt. A vendég pártján állók tüzesen védtek az elszontyolódott idegent, míg a másik csoport hevesen támadta a védelmi álláspontot. A nagy vitában sikerült az idegent kicsempészni a kocsmából és az istállóban bujtatták el, ahol rázárták az ajtót. Benn a kocsmában ezalatt folyt a vita, amelynek vége, általános verekedés lett. Bodri Gergely vendéglős veje, Katona Péter, aki békítőleg igyekezett hatni a felizgatott kedélyekre, a verekedésben súlyosan megsérült. Hatalmas szurást kapott, amely a tüdejét is megsértette. Életveszélyesen sebesülten a kórházba hozták, ahol gondos ápolással talán sikerülni fog az életét megmenteni. Kivüle még súlyosan megsebesült Bobojcsó István földmives, aki két helyen sérült meg. Sötét János községi rendőrt a rendcsinálás ideje alatt kétszer is megszurta és súlyosabban sebesült még Varga Fábán. A három súlyosabb sebesülten kívül, akiket a lakásukon ápolnak, még számos könnyű sebesülés történt.

A csendőrség röviddel a szurkálás után a helyszínen termelt és tizenegy verekedőt letartóztatott. Az őrizetbe vett legényeket beszéltették a becskerek-i ügyészség fogházába, ahonnan őket a mai nap folyamán szabadlábra helyezték.

Vizsgák sorrendje a becskerek-i főgimnáziumban.

A becskerek-i főgimnázium igazgatósága közli, hogy az osztály (ismétlő) vizsgákat, valamint a középiskolai törvény 39 ik és 42 ik szakasza alapján vizsgázó tanulók vizsgáit a következő sorrendben tartják meg: Írásbeli augusztus 24 én délután, szóbeli augusztus 25-én délelőtt a szerb tagozat I., II., III. és IV. osztálya részére. A szerb tagozat többi osztályának és a magyar tagozat összes osztályának tanulói részére az írásbeli augusztus 26 án délelőtt, a szóbeli pedig augusztus 26-án délután és 27 én lesz. A magánvizsgák sorrendje: Írásbeli augusztus 27-én, szóbeli augusztus 28 án, mindkét tagozat tanulói részére. Részletesebb felvilágosításért a felek Vuk-sanovity M. tanárhoz, az igazgató helyetteséhez fordulhatnak délelőttönként 10—12 ig.

Szőnyeg, függöny, coccus-szőnyeg és lábtörölő, bonnes-femmes, plüssből asztal- és ágytakaró, divánátvető, angora stb. nagy választékban és feltűnő olcsón Bencze Antal és Fia cégénél kapható Velikibecskekereken.

Megszóllalt a város szíve... A nagybeteg Stein Nándor és nyomorgó felesége részére Goldschmidt Lipótné tehéneműt, N. N. száz dinárt, H. E. pedig 20 dinárt küldött. A nemes szívre valló adományokat rendeltetési helyükre juttattuk.

HIREK

Halálozás. Özvegy Jurányi Miklósné szül. Magyera Mária tanító özvegye, Jurányi Lajos becskerek-i ág. hitv. ev. lelkész édesanyja, folyó hó 16-án, életének 76-ik évében elhunyt. Az elhalt uriaszony temetése ma, szerdán délután négy órakor lesz a Cara Dusana (Váraljai) uccai paplakból. Az elhunyt hozzátartozói iránt nagy részvét nyilvánul meg.

Kifizetik a vármegyei nyugdíjasok nyugdíját. A becskerek-i városi adóhivatal utasítást kapott a vármegyei nyugdíjasok illetményeinek a kifizetésére. Az adóhivatal még a tegnapi nap folyamán megkezdte a nyugdíjak folyósítását. A nyugdíjak gyors kiutalása nagyrészt a magyar-párt vezérének, dr. Várady Imre közbenjárásának köszönhető, akinek Alekszity Mita főispán megígérte, hogy a jövőben pontosan utalják ki Torontál vármegye nyugdíjasainak az illetményeit.

A Balkán Bioszkopba jön: Xenia Desni és Harry Liedtke új filmje, itt először.

Aki friss és egészséges akar lenni, és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt 1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A hadikórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint, a Ferenc József vizet a súlyos betegek is szívesen használták, mert ez minden kellemetlenség okozása nélkül biztosan hat.

Ma jelenik meg a Radikális Borac első száma. A radikális-párt a mai napon indítja meg pártlapját Becskekereken, Radikális Borac (Radikális harcok) címen. Az új lap az esti órákban jelenik meg, modern nagy alakban és a jövőben minden szerdán és szombaton hagyja el a sajtót.

Harry Liedtke: IBOLYAFALÓ, ma az Orient Bioszkopban.

Uj kéményseprőmester az I. kerületben. A város főkapitánya 9392—927 alatti végzésével az első kéményseprőkerületben (Németnegyed) a kéményseprői munkák ideiglenes végzéseivel Sijacski Szretykó kéményseprőt (Vojvode Putnika u. 14.) bizta meg. Az új kéményseprőmester ezúton kéri a közönséget, hogy kéményseprési ügyekben forduljanak bizalommal hozzá, pontos és lelkiismeretes munkáért szavatol.

Herczeg Ferenc képes irodalmi lapja az „Uj Idők” e heti számában közli Csathó Kálmán és Emerson Kaugh-tól, Kiszely Gyula fordításában megjelenő regényeket. Novellát és cikket írtak: Farkas Imre, Siklóssy László, O. Henry és Csermely Gyula. Juhász Gyula és Somlyó Zoltán verseit közli ez a szám. Sok időszéri és művészi kép, valamint a lap népszerű rovatai, a szerkesztői, kertészeti, gasztronómiai és szépségápolási üzenetek teszik teljessé a lap tartalmát. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 80 dinár. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrassy ut 16.

József főherceg cigányprimása elköltözik Váradról és Amerikába megy Fedák Sárival. Husz esztendőn át volt nemesak Nagyváradnak, de Erdélynek egyik legnagyobb cigányprimása Bura Sándor, akit közvetlenül a világhírű Kóczé Antal és Magyar Imre mellé állítottak. Művésze a hegedűnek a szó nemes értelmében s hogy nem hiába muzsikált Váradon két évtizeden át, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy most végleg bucsut vesz a régi várostól s augusztus közepén Pestre költözik, honnan Fedák Sárival Amerikába megy, ahol részben önálló koncerteket fog rendezni, részben pedig az Antonia előadásain kíséri Fedák Sárít. Bura Sándor nem mindennapi ember, intelligens, komoly, művész, aki rendkívül büszke arra, hogy egykor József főherceg táborig primása volt.

Ki kell üldözni az uccáról és a nyilvános helyekről a magyar nyelvet — követeli a Náródy Dennik. Csehszlovákiában van egy ugynevezett nemzeti demokrácia-párt s ennek a pártnak sok lapja közül Náródy Dennik (Nemzeti napilap) címen Pozsonyban is jelenik meg egy. Ez a lap azonban nemesak nemzeti, hanem uszító sovinszta, a demokrácia fogalmát pedig lábbal tiporja. Sorai közül tajtékzó magyar-gyűlölet árad s a csehszlovákiai magyarság régóta tisztában van azzal, hogy a „demokrácia” mérélegén mennyit nyom a Náródy Dennik politikája. Amit azonban most követett el egyik cikkében ez a lap, arra nincs példa a háború után.

BURGIT

eltávolítja fájdalom és vészesély nélkül a tyukszemot. 20 év óta orvosilag ajánlva kitűnő eredménnyel. Lábizadás, égés és sebesedés ellen Burgit-lábviz. BURGIT GEN. m. h. H. FREILASSING. Vezérképviselet: 1608 Ivan Svetec, Novomesto (Szlóvenija)

Orient BioskopSzerdán, aug. 17-én 5, 7 és 9 órákor
Csütörtökön, aug. 18-án 5, 7 és 9 órákor**HARRY LIEDTKE
IBOLYAFALÓ**

Vigjáték 6 felvonásban.

Főszereplők: Harry Liedtke,
Lil Dagover és Verebes Ernő.

kisebbségi politika történetében s ha leközzöljük azt a néhány sort, amelyben indítványt tesz a cseh-szlovákiai magyarokkal való bánásmódot illetően, azt kizárólag azért tesszük, hogy szégyenpadra állítsuk. A cikk ezt mondja: „Trianon csak félig van végrehajtva. A magyar nyelvnek el kell tűnnie az uccáról, a hivatalokból és a vendéglőkből. Figyelnünk kell és ha magyar szót hallunk, azt üldözni kell a végletekig. Lehet, hogy a magyarok szívét nem változtathatjuk meg, de kényszeríthetjük őket arra, hogy legalább nyilvánosan ne mutogassák magyarságukat. Aki ellenáll, azt bátran kényszeríthetjük, hiszen a mi kenyérünket eszik.” Ezt írja ma egy „nemzeti” és „demokrata” lap most a huszadik század második negyedében. Vajon van-e joga ennek a lapnak beszélni arról és sopánkodni afelett, hogy a magyarok nyelvileg, állítólag, elnyomták a tótokat?

Harry Liedtke: IBOLYAFALÓ, ma az Orient Bioskopban.

Diákotthon — nevelőintézet középiskolai tanulók számára nemzeti különbség nélkül, Szubotica város legszebb helyén, szakavatott tanári vezetés alatt. Jelentkezéseket elfogad Schäffer Mihály főgimnáziumi tanár, intézeti igazgató, Szubotica (Főgimnázium). — Kérjen prospektust!

Hogyan született meg a német köztársaság?

A császárság utolsó kancellárjának emlékirata. — Drámai párbeszéd az első köztársasági elnökkel.

Miksa badeni herceg, a német császárság utolsó kancellárja, most hozta nyilvánosságra emlékiratait egy hatalmas kötetben, amelynek a címe: Erienerungen und Dokumente. Ennek a kötetnek egyik legérdekesebb része a végzetes november 9-ről szól, arról a napról, amelyen eldőlt a német császárság sorsa és győzedelmeskedett a német forradalom. Ennek a fejezetnek néhány drámaian izgalmas részletét az alábbiakban közöljük:

Először elmeséli Miksa herceg, hogy hogyan futottak be hozzá egymás után azok a jelentések, amelyek beszámoltak arról, hogy újabb és újabb csapatok csatlakoztak a forradalmárokhöz. Megérkezik a híradás a császár lemondásáról, de a kancellár hiába próbál az uralkodóval érintkezésbe lépni, a telefon készülék nem működik.

A kancellár Simonssal, a Reichsgericht elnökével lép összeköttetésbe. És Simons a következőket mondja a kancellárnak:

— Önnek igaza van. A mostani szituációban Ebert az egyetlen possible ember, csak őt lehet ki nevezni birodalmi kancellárnak.

Egyre újabb és újabb hírek érkeznek, egész hadseregrészek ajánlják fel szolgálataikat a szociáldemokratáknak. És a kancellár a következőképpen gondolkodik: Ha az ucca erőszakolta ki Ebert kinevezését, úgy minden veszve van. Jön a köztársaság, esetleg a bolsevizmus, az összeomlás. De ha a lemondásban lévő császár nevezi ki Ebertet birodalmi kancellárrá, úgy

talán megmenthető a monarchia és a forradalmi energiákat a legális választás medrébe lehet levelezni. Azonban a császárral nem sikerült érintkezésbe lépni és pont déli tizenkettőkor a szociáldemokrata párt küldöttsége jelentkezett a kancellárnál. A küldöttséget Ebert vezeti.

Hosszabb beszédet intéz a kancellárhoz, amelyben közli a szociáldemokraták és független szociális ták követeléseit. A szociáldemokraták a maguk számára igénylik Poroszország katonai főparancsnokságát és a birodalmi kancellár állását. Ellenben hajlandók a polgári irányzatok képviselőit is felvenni a kormányba, azzal a kikötéssel, hogy a szociáldemokratáknak többségük legyen az új kabinetben. Közli, hogy a független szociálisták hajlandók ezt az álláspontot elfogadni, de arról, hogy belépnek a kabinetbe, még nem határoztak.

Miksa herceg Scheidemannhoz fordult, a küldöttség egyik tagjához és figyelmezteti őt államtitkári minőségére. Scheidemann kijelenti, hogy nem tekinti többé magát a kormány tagjának.

Miksa herceg a kancellária vezetőivel és Bernstorff gróffal tanácskozásra vonul vissza, majd újból bekéri a küldöttség tagjait. Megkérdi Ebertet, hajlandó-e a birodalmi kancellári állást elvállalni? Ebert így felelt:

— Súlyos teher, de hajlandó vagyok magamra venni.

Mialatt Ebert párthíveivel tanácskozik, hogy vállalhatja-e az állást a monarchikus államforma keretében is, híre jön, hogy délután két órakor Scheidemann a Reichstag erkélyéről kihirdette a köztársaságot.

A kockát elvetették s a német császárság már nem volt megmenthető.

Délután öt és hat óra között Miksa herceg átmege Eberthez, a kinek rendelkezésére bocsátotta a kancellária könyvtárszobáját. Bucszni akar a német köztársaság első kancellárjától.

Ebert így szól a badeni herceghez:

— A legnyomatékosabban kérem önt, maradjon itt.

A herceg megkérdezi:

— Mi célból?

— Azt szeretném, ha ön birodalmi kormányzó maradna.

Ezt a kérdést már sokan tolmácsolták a hercegnek. De ezuttal Miksa herceg elutasítólag válaszolt:

— Jól tudom, hogy önök a független szociálistákkal a legközelebbi órákban megegyezést létesítenek. A független szociálistákkal pedig nem tudok dolgozni.

A két férfi kezét szorított egymással. Az autóban Miksa badeni herceg visszafordult:

— Ebert ur, viselje a szívén a német birodalom sorsát.

És Ebert halkan válaszolt:

— Én ezért a birodalomért két fiamat áldoztam fel.

Prima minőségű harisnyák, válogatott szép áru, garancia minden párért. Népbank r.-t. rövidáruosztálya.

Az új embertípusról.

A multkor egy társaságban, az ugynevezett modern intellektuellek társaságában az új embertípusról kezdtek beszélni, a vita előadója egy szemüveges komoly fiatalember, aki Oxfordban és Cambridgeben is járt, hol szociológiai szemináriumokat hallgatott, a következő megállapítást tette a vita végeztével:

— Az új embertípus hovatovább mindjobban erősödő konturokban kezd kialakulni. Az új ember a dolgozó ember lesz, aki munkája végzetével idegéletének minden szálával beleveti magát az életbe. Az új ember sportolni fog, rádiót hallgat, táncol, szórakozik, minden új filmet megnéz, minden amerikai filmszilagnak a lehető legpontosabban tudja az életrajzi adatait, a legpontosabb tudomása van arról, hogy például Hollywood férfisztárja, az új Valentino, orosz herceg vagy pedig bárlegény volt.

Az új embernek fogalma sem lesz, hogy a kantifilozófiának mi a tulajdonképpeni alkotó struktúrája, legfeljebb Wellset olvas, de főképpen Anita Loos Szókék előnyben c. könyve érdekli. Az új ember legfőbb vágya lesz, hogy egy autóbiciklire tegyen szert, amellyel azután pompás kirándulásokra megy.

Az új ember a háború borzalmas keresztülvételében született meg, a vizenyős lövészárokból tanult meg élni és itt tüzte életprogramját, hogy az élet minden adottságát megszerzi és kiéli. Higgyék el, hogy ez nem empirizmus, ez maga az igazi élet — fejezte be előadását.

A társaság legtöbb tagja nem adott igazat a komoly fiatalembernek.

Tulzó, elfogult álláspont ez — mondták — az ilyen ember az idealizmus halálát jelentené, amely azután egyet jelentene minden igaz művészet csődjével.

Az Oxfordot járt fiatalembernek lényegében igaza volt. Mert az új embertípus tényleg szemmel láthatólag kezd előretörni, hogy új életet teremtsen.

A mai fiatalember szorgalmasan sportol, tenniszeznek, evez, uszik, több nyelvet beszél, black-bottomat táncol, bő nadrágban jár, magacsinálta rádiót hallgat, nem ír verseket, egyszerűlvé csak a realitások iránt van érzéke.

Egy pár összegyűjtött adalékot az új ember pszichéjéhez itt adok. Majd, ha párszáz év múlva rekonstruálni akarják a békebeli ember metamorfózisát, talán hasznát vesznek ennek a pár vázlatnak.

A kisbaba és a gramofon. A kisbaba alig három éves, de azért az összes operákat ismeri. Felhúzzák a gramofont és a kisbaba megismeri, hogy most Jeritza énekel és selypítve mondja, hogy: Traviata. A kisbaba zeneműveltsége azonban itt még nem fejeződik be, Fletta, a világhírű spanyol énekes hangját imádjia és mamáját sirva kéri, hogy minél többször játsszák az ő lemezeit.

Bandi és saxophon. Bandi, aki most érettségizett le, magas jövedelű fiú. Charleston ruhát visel, ő a black-bottom- király, csak táncdarabokat zongorázik, nőideálja: Josephine Backer. Az uccán is charlestonozva jár és a sláger táncdara-

bokat füttyüli. Most tehát leérett-ségizett, hogy milyen eredménnyel, az nem fontos, a fontos az, hogy látni fogja Josephine Backert. És mennyit fog táncolni, már hallott a cuki kis párizsi bárokról, hol jazzband szól és mindenki táncol. A sikeres érettségi után Bandit megkérdezte az édesanyja hogy:

— Bandikám, mégis milyen ajándékot kívánsz? Csináltassak neked egy szmokingot, vagy vegyek egy új biciklit, mégis csak megérdemelsz valamit, hisz annyit tanultál.

Bandi egy darabig gondolkozott, azután bátran vágta oda:

— Anyukám, vegyél nekem egy saxophont.

Olyan Lindberghes. A leányoknak előbb a daliás Valentino, azután Romano, vagy esetleg Conrad Veidt volt az ideáljuk. Most azután, az óceánhős Lindbergh lett a leányálmok álmolvágia.

A multkor egy strandi beszélgetést lestem el. Két leány beszélgetett a padon. Az egyik előadja, hogy neki a Gyuri azért tetszik, mert olyan komoly, erre a másik előáll.

— Tudod, most bemutatnák nekem a Vilit, nagyon helyes fiú, tudod, olyan Lindberghes.

Sajáttermésű 1606
rózsaburgonya
egészséges, szép, nagyfajtájú, válogatott árut szállítok, bármely vasut és hajóállomásra vagón, 1/2 vagón, ugyszintén legkisebb mennyiségben
legolcsóbb napi áron.
Kérjen táviratilag mintázott árajánlatot
Berger Árpád Velikibecskerek.
Gundulityeva u. 7. Telefon 240.

Eladó
40 hektoliter kitűnő, fehér hegyi, erős, bélaerkvai
== óbor ==
egyben vagy hordónként
Novibecsejen Ioanovity Dusan
1602 bortermele pincéjében.

Zongora

harmónium, pedalarfa és finom mesterhegedűk stb. raktára.
Részletfizetésre is.
Speciális hegedű- és zongorajavitó műhely.
Lenhardt Antal
Velikibecskerek. 1204

Hulladékot,
mint ócska vasat, fémeket, rongyot, csontot és szabótól új posztót legmagasabb napi áron vesz 1487
OBNOVA D. D. Velikibecskerek.
Elemirszki ut (a régi állomás közelében)

Rózsaburgonya
érkezett és minden mennyiségben kapható
Özv. Guttman Jakabné és Fiaínál
Velikibecskerek. 1577

Kiadja Pleitz Fer. Pál.